

Hogy fölfedezze a jelenlétet, kísérfje figyelemmel a folyamatot

A zsinatra összegyűlt püspökök ünnepélyesen kijelentették, s valamennyien hisszük, hogy az Egyház Isten üdvözítö jelenlétének jele az emberek között. Ez a nyilatkozat éppen annyi örömet okozott, mint amennyi fájdalmat. Az öröm nyomban jelentkezett; oka az volt, hogy egy várakozásunk teljesült. A zsinat világosan földidzte a régi igazságot: az Egyház nem önmagáért van, hanem minden emberért. A *jel*-ről szööl kijelentés hatékony volt; sok kemény falat lerombolt, százados elszigeteltségnek vetette végét. Igen, így van. A jel közlekedést jelent.

A fájdalmat lassabban éreztük meg, de most egyre növekszik. Mind élesebb lesz, egészen a gyötrö künig. A jel nem állja ki a vizsgálatot. Ha az Egyház Isten jelenlétének jele, akkor békével, szépséggel és szentséggel kell tele lennie. A valóságban megosztottak vagyunk. Végeérhetetlen csűf vitákat folytatunk bagatell házi ügyekről. Bövelkedik a bűn a választott nép kellös közepén. Ez még csak megbocsátható volna, ha legalább a papság lenne következetesen bölcs, tág látókörű és karizmatikus. De úgy látszik, püspökeink is alaposan alá vannak vetve az emberi korlátoknak. Aztán ott vannak a személytelen struktúrák és eljárások; ezek Krisztus meleg szeretetét — évekig tartó halogatás után — hideg igazságszolgáltatással változtatják.

A zsinat nagy látomása közös álom volt, amelybe a püspökök beleszingatták magukat a Szent Péter-bazilika ragyogó fényében. Súlyos tények mondanak neki ellent.

Az eszmény és a valóság közötti ellentét feszültséget és válságokat hoz létre a közösségben. A reakciók és a feleletek különfélék. Itt a prédikátor, aki szemet hűny a való helyzet előtt és gyülekezetének ünnepélyes beszédeket tart az Egyháztól mint Krisztus szeplötelen jegyeséről és tökéletes közösségről. Minden rossznak az ördög mindentűt való jelenléte az oka, aki — úgy látszik — ma tevékenyebb mint valaha. Aztán itt a radikális reformátor, aki egyszerűen kijelenti: az Egyház olyan romlott, hogy egyenesen ellenjel: olyan jel, amely azt mutatja, hogy Isten Országá másutt van. Valójában minden jó a keresztény közösségen kfűl történik. A kegyes prédikátor és a radikális reformátor között ott a hívök sokasága. Sokan közülük megzavarodottak, útvesztettek és éhesek. Egyik végletez sem tudnak csatlakozni. Tudják, hogy az Egyház nem lehet merö szentség; tények és józan ész egyaránt tiltakozik ilyen állfítás ellen. Azt sem fogadhatják el, hogy nincsen szentség benne; nem egyszer tapasztalják meg, nyilvánosan és titokban. A kétfelöl torlaszokat épftö szóáradat között világosságra vágyakoznak, hogy jobban láthassanak. Végre is ha a Szentlélek kiáradt a keresztény

közösségre és vele is marad, akkor magának ennek a közösségnek jelnek kell lennie: a jelenvaló Lélek jelének. Ha nincs így, ugyan mit csinál köztünk Isten Lelke? Elveszítette-e hatalmát az ember szívének átalakítására?

A Lélek itt van és az Egyház az ő jelenlétének jele. Egyedülálló jellegű jel.

Hogy megértsük a jelet, beszéljünk arról a jelenlétről, amit jelképez. Egy személy dinamikus jelenléte ez, aki gyógyítja, megváltja és megszenteli a közösséget. A keresztény nép kellős közepén roppant dráma játszódik le. Fény hatol a sötétségbe és a kettő összeütközik. Isten magva földbe kerül, s aztán küszködve próbál gyökeret verni a sziklán, gyom között, meg a jó földben is. A kovászt belekeverik a tésztába és az erjedés erői úrrá lesznek.

Ez a jelenlét aktív; átalakítja a közösséget. Folyamat megy végbe, amelynek kezdete és vége ellentétes. Az ilyen aktivitás jele nem lehet valami égből-pottyant, világos vonalú, emberkéz-nem-érintette szentkép. Az egyedüli adekvát jel a dráma teljes kifejlése lehet, sok szereplővel, akik az átalakulás minden fázisát képviselik. Az Egyház olyan jel, amely nyugtalanságból, küzdelemből, erjedésből áll. Isten kegyelme hozta e világba, ez a minden koron át gyógyító, megváltó és megszentelő kegyelem. Ha mindez nem volna meg, a jel félrevezető lenne.

Minél többet elmélkedünk az Evangéliumon, annál inkább támogat bennünket, hogy így értelmezzük Isten jelenlétének jelét. Amikor a fogságban ülő Keresztelő János követeket küldött Jézushoz azzal a kérdéssel: Ő-e a Messiás, Jézus azt felelte: „Menjetek vissza és mondjátok meg Jánosnak, amiket láttatok és hallottatok: vakok látnak, sánták járnak, leprások megtisztulnak, süketek hallanak, halottak feltámadnak, a szegényeknek hirdetik az evangéliumot és boldog az, aki bennem meg nem botránkozik“ (Lk 7, 22-23). Jézus egy átalakulási folyamatra hivatkozik: vagyis egy új jelenlét jelére. Nem csoda, hogy Jézus társaságában elvárhatjuk a sánták, a vakok, sőt a halottak jelenlétét. Nélkülük nem láthatnánk, mire képes ténylegesen Isten roppant hatalma. Ugyanez a modell ismétlődik meg a Tizenkettő csoportjában. Nekik, az első meghívottaknak hosszú utat kellett megtenniök, míg megértették az Ország lelki természetét. Bőségesen megmutatták, milyen értetlenek. Nincs-e átalakulás Zebedeus fiaiban és mindenekelett Péterben? Ez a folyamat egy hatalmas jelenlét világos jele.

A kegyes prédikátor persze nem fogja fel a jelet. Ő csak Jézus gyengéd jóságát és erejét látja. Azt tételezi fel, hogy körülötte mindenki olyan volt, mint ő. A radikális reformátor szemét a Tizenkettőre szögezi, amint a szenvedés előestéjén szaladva mentik a bőrüket; és kijelenti, hogy csak ezt lehet látni. Egyik sem tudja, mi alkotja a jelet. Mindkettő téved.

Krisztus üdvözítő tettei folytatódnak az Egyházban és az Egyház által. Jézus Lelkének jelenléte nyilvánvalóvá lesz, amikor férfiak és nők újjászületnek, amikor megbánják bűneiket, amikor újra és újra gyógyulást nyernek. Igen, sok-sok bűnbeesés — de a halálból ismét életre támadnak, hogy megmutassák a kegyelem hatalmát. A bűnösök tehát nélkülözhetetlenek.

Az Egyház jel, mert a világosság legyőzi a sötétséget, mert a jó mag gyökeret ver és a tészta megkel. Hogy fölfedezze a jelenlétet, kérem, kísérje figyelemmel a folyamatot. Ne kifogásoljuk a közösségben, hogy annyi benne a lisztharmat, gyenge nád és gyümölcstelen fa. Ha ezek nem lennének, sohasem ismernénk meg Isten kegyelmének hatalmát.